

Enggaard a/s
v/Lars Thesmer Sørensen
Ceresbyen 64
8000 Århus C

Udledningstilladelse for udløb UPB125 til Sommerbækken fra to regnvandsbassiner i nyt erhvervsområde på Ørstedsvej

Hermed meddeler Skanderborg Kommune udledningstilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand til Sommerbækken i udløbspunkt nummer **UPB125** fra de to nye regnvandsbassiner **PB1** og **PB2**.

Desuden træffes der afgørelse efter VVM-bekendtgørelsen om at etableringen af bassinerne ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse efter bekendtgørelsen.

Udledningstilladelsen omfatter regnbetingede udløb fra tagflader og befæstede arealer i kloakopland Sko22_1 og SKO22_2.

Området der afledes fra er et planlagt erhvervsområde på Ørstedsvej beliggende nord for E45 ved Stilling. I dag er der dyrkede marker i området. Markerne er drænet med markdræn, der har udløb tæt på det nye udløb UPB125 på modsatte side af motorvejen.

Tilladelsen er meddelt efter ansøgning udarbejdet af Niras for Enggaard a/s.

På de efterfølgende sider er udledningstilladelsen uddybet med vilkår og krav for opnået tilladelse.

Dato

31. maj 2023

Sagsnr.: 06.11.00-G00-2-22

Din reference

Kaare Jensen

Tlf.: 87947747

Telefontider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Åbningstider

Man – ons: 10.00 – 13.00

Tor: 10.00 – 17.00

Fre: 10.00 – 13.00

Indholdsfortegnelse

1	Afgørelse.....	3
2	Vilkår.....	3
2.1	Vilkår til drift og vedligehold	4
3	Begrundelse for afgørelsen	4
4	Redegørelse.....	5
4.1	Baggrund og kloakopland.....	5
4.2	Data for bassinerne	7
4.3	Beregningsforudsætninger.....	7
4.4	Udformning og koter	7
4.5	Permanent volumen.....	9
4.6	Opstuvningsvolumen.....	9
4.7	Ekstreme regnhændelser (regnhændelser > T5).....	9
4.8	Afløb fra bassinet.....	12
4.9	Drift og vedligehold	12
5	Udledte stofmængder	13
6	Eksisterende forhold	13
6.1	Recipientforhold.....	13
6.2	Hydrauliske forhold	14
7	Vores vurdering af projektet	15
7.1	Miljøforhold.....	15
7.2	Hydrauliske forhold	15
7.3	VVM-screening	16
7.4	Samlet vurdering	16
8	Forhold til anden lovgivning.....	16
8.1	Naturbeskyttelseslovens § 3	16
8.2	Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder).....	17
8.3	Bilag IV-arter.....	17
8.4	Grundvandsbeskyttelse	17
8.5	Museumsloven	17
9	Høring.....	18
10	Annoncering af afgørelsen	18
11	Klage mulighed og vejledning.....	18
12	Lovgrundlag	18
13	Bilag	19
14	Kopi til.....	19

1 Afgørelse

Skanderborg Kommune meddeler tilladelse efter Miljøbeskyttelseslovens § 28 til udledning af tag- og overfladevand, fra kloakoplandene SK022_1 og SK022_2, som begge er kommende erhvervsområder.

Desuden træffes der afgørelse efter VVM-bekendtgørelsen om at etableringen af bassinerne og udledning herfra ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse efter bekendtgørelsen.

Tilladelsen er meddelt på baggrund af modtagne oplysninger fra ansøgningsmaterialet, samt supplerende oplysninger, med de vilkår, der fremgår af det efterfølgende afsnit.

2 Vilkår

For at tilladelsen er gyldig, skal følgende vilkår overholdes:

- Det permanente vådvolumen i de to bassiner skal samlet set minimum være 3.381 m³. Magasin/forsinkelsesvolumenet for de to bassiner skal tilsammen være minimum 6.217 m³.
- Som udgangspunkt skal der være et permanent vådvolumen på mindst 749 m³ i PB1 og 2.632 m³ i PB2.
Magasin/forsinkelsesvolumen skal som udgangspunkt være på mindst 1.375 m³ i PB1 og 4.842 m³ i PB2.
Fordelingen af befæstede arealer der afleder regnvand til henholdsvis bassin PB1 og bassin PB2 kan dog ændre sig i forbindelse med detailplanlægningen af området. Samlet set skal kravene til afledning, vådvolumen og forsinkelsesvolumen opfyldes.
- Der må samlet fra bassin PB1 og PB2 maksimalt udledes 24,4 l/s via vandbremsere i afløbet. Som udgangspunkt må der fra PB1 maksimalt udledes 5,4 l/s og fra PB2 19 l/s. Fordelingen mellem de to bassiner kan dog ændres ifm. detailplanlægningen (se punktet ovenfor)
- Der skal være tæt bund i bassinerne, der sikrer tilstrækkeligt vådvolumen.
- Der skal etableres et sandfang på mindst 20 m³ ved indløbet til bassinerne.
- Der skal inden udløbet i Sommerbækken ske afledning via et stykke åben grøft med stenbund, så der sker en iltning af vandet.
- Der skal være tilstrækkelig erosionssikring omkring udløbspunktet i Sommerbækken.
- Udløbet fra bassinerne etableres som dykket udløb, for at sikre olieudskillerfunktion.
- Der skal være afspærringsmulighed i afløbene fra bassinerne for at kunne bremse og håndtere en forureningshændelse i oplandet.
- Bassinerne udformes som vist på plantegningen (bilag 1).
- Bassinerne indpasses bedst muligt i det eksisterende terræn og landskab, så de fremstår så naturligt som muligt.
- Jord fra udgravningen af bassinerne må ikke udlægges på arealer, som er omfattet af § 3. Uanset placeringen skal bortskaffelsen ske på en måde, der falder naturligt ind i omgivelserne.
- Hældningen af bassinets skrånninger må maksimalt være 1:5 som udgangspunkt. De lokale terrænforhold kan dog gøre det nødvendigt at etablere et stejlere anlæg
- Efter etablering af bassinet, udsås der en blanding af græsfrø på brinkerne ovenover det permanente vandspejl, for at erosionssikre og skabe et tæt fast bunddække.
- Der må ikke udsættes fisk eller fugle i bassinet.
- Der skal tinglyses bestemmelser, der sikrer bassinernes placering inkl. brønde og rørledninger til og fra bassinet indtil udløbspunktet i Sommerbækken. Udgifterne til tinglysningen afholdes af bygherre

- Hvis der under gravearbejdet opstår mistanke om jordforurening, skal arbejdet stoppes og kommunen skal kontaktes på overfladevand@skanderborg.dk.
- Ansøger er inden gravning i jorden, forpligtet til at fastlægge hvor eventuelle jordledninger er placeret på arealet (el, gas, telefon, dræn med mere). Kortlægningen kan ske ved kontakt til de relevante selskaber. Hvis man undlader at foretage kortlægningen og under arbejdet beskadiger en jordledning, kan man blive gjort erstatningsansvarlig af ejeren af jordledningen.
- Der må ikke uden kommunens godkendelse laves ændringer i åbne grøfter, rørlagte vandløb eller dræn inden for projektområdet. I henhold til Vandløbsloven må dræn ikke afbrydes, da det kan forringe afvanding fra højere liggende ejendom.
- Når arbejdet er udført skal der sendes dokumentation til os i form af en opmåling af bassinet på overfladevand@skanderborg.dk.
- Tilladelsen skal udnyttes inden 3 år, hvorefter den bortfalder uden yderligere varsel.

2.1 Vilkår til drift og vedligehold

- Det kommende spildevandslav har ansvaret for drift og vedligehold af bassiner og afløbsledninger frem til udløbspunktet. Drift og vedligeholdelse omfatter bassinet op til kronekant, for så vidt angår forhold, der har til formål at sikre bassinets funktion og sikkerhed.
- Sandfanget ved indløbet i bassinerne skal tømmes efter behov, senest ved fyldningsgrad på 80 %.
- Bassinerne skal regelmæssigt (dvs. som udgangspunkt inden for en 10-års periode) og i fornødent omfang oprensnes for sand og slam, så bundfældelige stoffer tilbageholdes og ikke kommer med ud i recipienten. Det skal sikres, at 75-80 % af det angivne permanente vådvolumen til enhver tid er til stede.
- Tømning af bassinerne skal anmeldes til kommunen på overfladevand@skanderborg.dk.
- Oprensning af bassinerne skal anmeldes til os på overfladevand@skanderborg.dk.
- Oprensning skal som udgangspunkt foretages mellem 1. september og 1. marts af hensyn til paddernes ynglesæson.
- Bassinerne skal jævnligt efterses, og tilsynet skal føres i en driftsjournal af ejerne af bassinerne.

3 Begrundelse for afgørelsen

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på at:

- Udledningen vurderes ikke at have negativ miljømæssig påvirkning af Sommerbækken eller andre vandområder.
- Udledningen vurderes ikke at hindre målopfyldelse for nogen vandområder
- Udledningen forsinkes og vandet renses i et vådt regnvandsbassin inden udledning til Sommerbækken.
- Vandløbet vurderes at have fornøden kapacitet til at modtage udledningen på 24,5 l/s.
- Udledning til vandløbet vurderes ikke at medføre øget risiko for oversvømmelser, som kan resultere i hydrauliske skader eller gener.
- Udledning til vandløbet vurderes ikke at medføre øget risiko for erosion i vandløbet.
- Bassinerne indpasses bedst muligt i landskabet, så de fremstår naturlige.
- Bassinerne vil gavne biodiversiteten i området, da der vil blive skabt nye biotoper for dyre- og planteliv, som er tilknyttet vandhuller.
- Der vil ikke være nogen negativ påvirkning af udpegningsgrundlag eller bevaringsstatus for nedstrøms liggende Natura 2000-områder eller bilag IV-arter.

Der henvises derudover til vurderingerne af projektet i afsnit 7 (Vores vurdering af projektet).

4 Redegørelse

4.1 Baggrund og kloakopland

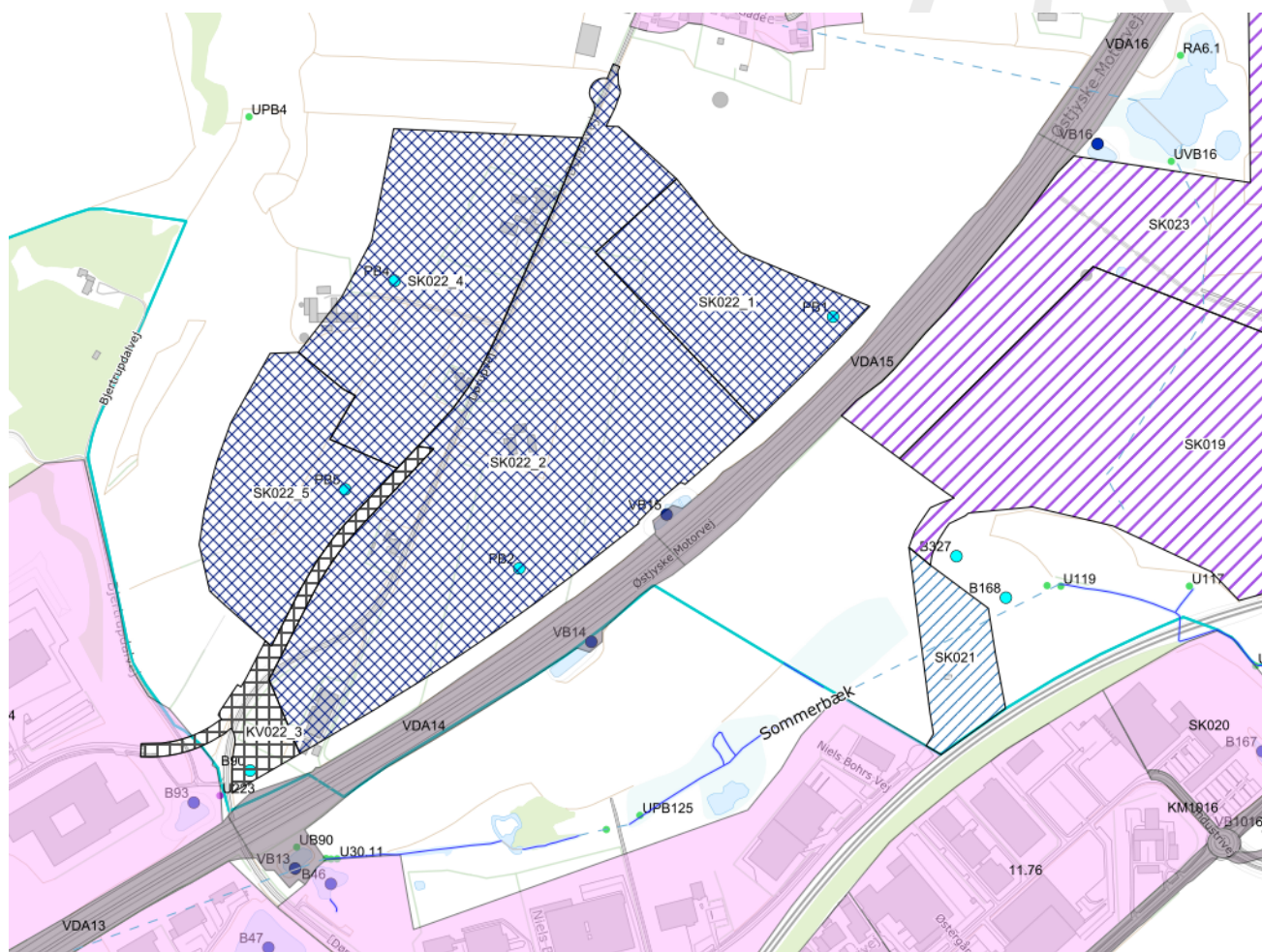
Enggaard a/s søger i forbindelse med etablering af Erhvervspark Ørstedsvvej Øst om tilladelse til udledning af hverdagsregn og ekstremregn fra tagflader og befæstede arealer i de planlagte kloakoplande SK022_1 og SK022_2. De to bassiner skal aflede til den samme afløbsledning efter bassin PB1 og har derfor samme udløbspunkt i Sommerbækken.

Regnhændelser op til 5 årshændelser skal ledes ud i Sommerbækken i udløb UPB125, mens ekstremregn udledes via samme rørledning fra Pb2 til et udløbsbygværk i moseområdet ved Sommerbækken (se figur 5). Dette bygværk får en bred overløbskant hvor vandet kan løbe over og ud på terrænet i moseområdet. Herfra vil vandet løbe ud i Sommerbækken eller nedsive.

Erhvervspark Ørstedsvvej Øst er et fremtidigt erhvervsområde nord for Stilling, beliggende sydvest for landsbyen Bjertrup og lige nord for Østjyske Motorvej. Nærværende tilladelse omhandler etape 1, syd for den planlagte forlængelse af Ørstedsvvej (området er vist på figur 2).

Området er omfattet af et tillæg til Skanderborg Kommunes Spildevandsplan 2016-2020 som et planlagt spildevandskloakeret opland med privat håndtering af overfladevand. Der skal derfor oprettes et privat spildevandslaug, der skal håndtere afledningen af regnvandet.

De to kloakoplande SK022_1 og SK022_2, der er omfattet af tilladelsen er vist på nedenstående Figur 1.

Figur 1: De planlagte kloakoplande SK022_1 + SK022_2 som afvander til de nye bassiner PB1 og PB2.

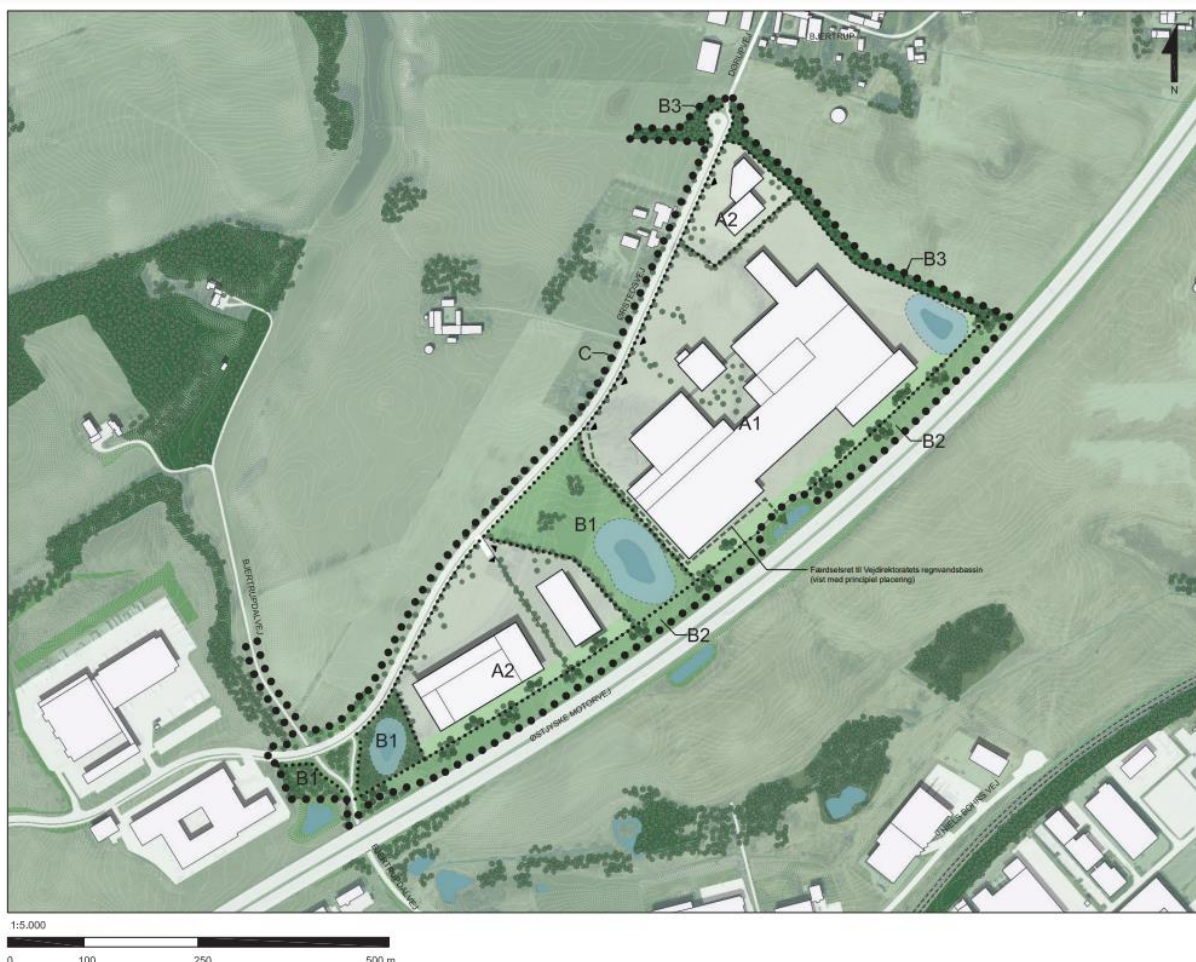
Det samlede opland for de to oplande udgør 23,3 ha, og de har en samlet procentvis befæstelse på maksimalt 73 %. Det giver et befæstet areal på op til 16,9 ha (tagflader, veje og p-pladser).

Området er omfattet af lokalplan 1131: "Erhvervsområde Ørstedesvejs forlængelse, Hørning".

Lokalplanen er udarbejdet efter anmodning fra en privat bygherre, som ønsker at skabe mulighed for etablering af erhvervsbyggeri i området. Formålet med lokalplanen er, at der kan etableres et attraktivt erhvervsområde til transport- og lagervirksomhed samt produktionserhverv, som har en særlig fordel af beliggenheden nær motorvejstilslutningen/afkørslen. Lokalplanen sikrer derfor, at Ørstedesvej kan forlænges, så lokalplanområdet bliver vejbetjent fra det eksisterende erhvervsområde mod vest.

Samtidig er det lokalplanens formål at sikre, at der etableres et sammenhængende grønt areal ud mod motorvejen samt grønne landskabskiler, der sikrer en visuel grøn forbindelse til de bagvedliggende landskaber, som har sammenhæng til Jeksendalen nord for lokalplanområdet. De grønne arealer skal etableres med beplantning og regnvandshåndtering i form af bl.a. regnvandsbassiner. Det er desuden et formål med lokalplanen at sikre, at området bliver indrettet, så risikoen for oversvømmelse inden for og uden for området ikke øges. De grønne arealer har derfor også til formål at sikre, at regnvand ved større skybrudshændelser kan tilbageholdes og ledes igennem de grønne områder, før det ledes til moseområdet og Sommerbækken i området syd for Østjyske Motorvej (E45). Kort over lokalplanområde 1131 med placering af de to regnvandsbassiner er vist herunder.

Området anvendes i dag til landbrugsproduktion, og der afledes drænvand fra markerne til Sommerbækken via en drænledning under motorvejen.

Figur 2: Kort over lokalplanområdet (etape 1) med placering af bassiner og byggefelter. Udklip er taget fra s. 67 i lokalplan 1131. B1 = PB2 i spildevandsplanen og B3 = PB1.

Nedenfor i Tabel 1, er størrelser på de to kloakoplande, som afleder til bassinet, opgjort i henholdsvis fysisk og befæstet areal.

Tabel 1 Kloakoplandstyper og arealer

Oplandsnavn og type	Fysisk areal [ha]	Befæstet andel (%)	Befæstet areal [ha]
SK022_1, spildevandskloakeret	4,45	83	3,73
SK022_2, spildevandskloakeret	18,85	70	13,21
Areal i alt	23,3	73	16,9

4.2 Data for bassinerne

I Tabel 2 nedenfor er vist en sammenfatning af data for bassinet inkl. volumener, arealer og koter. Uddybning af informationen givet i tabellen kommer efterfølgende.

Tabel 2 Sammenfatning af data der uddybes i efterfølgende delafsnit. En vandmængde på 5.600 m³/befæstet ha. er anvendt som grundlag for beregningen af den årlige vandmængde.

Bassin PB1 og PB2	Plan
Udløbsnummer	UPB125
Kloakopland	SK022_1 og SK022_2
Permanent vådt bassinvolumen [m ³]	749 (PB1) og 2.332 (PB2)
Forsinkelsesvolumen for T5 hændelser [m ³]	1.375 (PB1) og 4.842 (PB2)
Afløb fra bassin [l/s]	24,5 (5,4 l/s fra PB1 og 19 l/s fra PB2)
Vandmængde [m ³ /år]	94.640
Bundkote (Pb1 og Pb2)	66,05, 62,70
Permanent vandspejlskote (PB1 og PB2)	67,05, 63,70
Overløbskote (max vandspejl) (PB1 og PB2)	68,15, 65,10
Kronekant kote (PB1 og PB2)	69, 66,30
Sandfang [m ³]	20

4.3 Beregningsforudsætninger

Årsmiddelnedbør er bestemt geografisk ud fra skrift 30 version 4,1 til 722 mm (North 6214950 East 562092).

Bassinet er beregnet ud fra Spildevandskomiteens skrift 30 for en T5 hændelse, hvor der er indregnet en klimafaktor på 1,2 og en hydraulisk reduktionsfaktor på 0,9.

Det krævede permanente volumen til rensning er 200 m³ pr. red. ha, svarende til det volumen der fremgår af tabel 2.

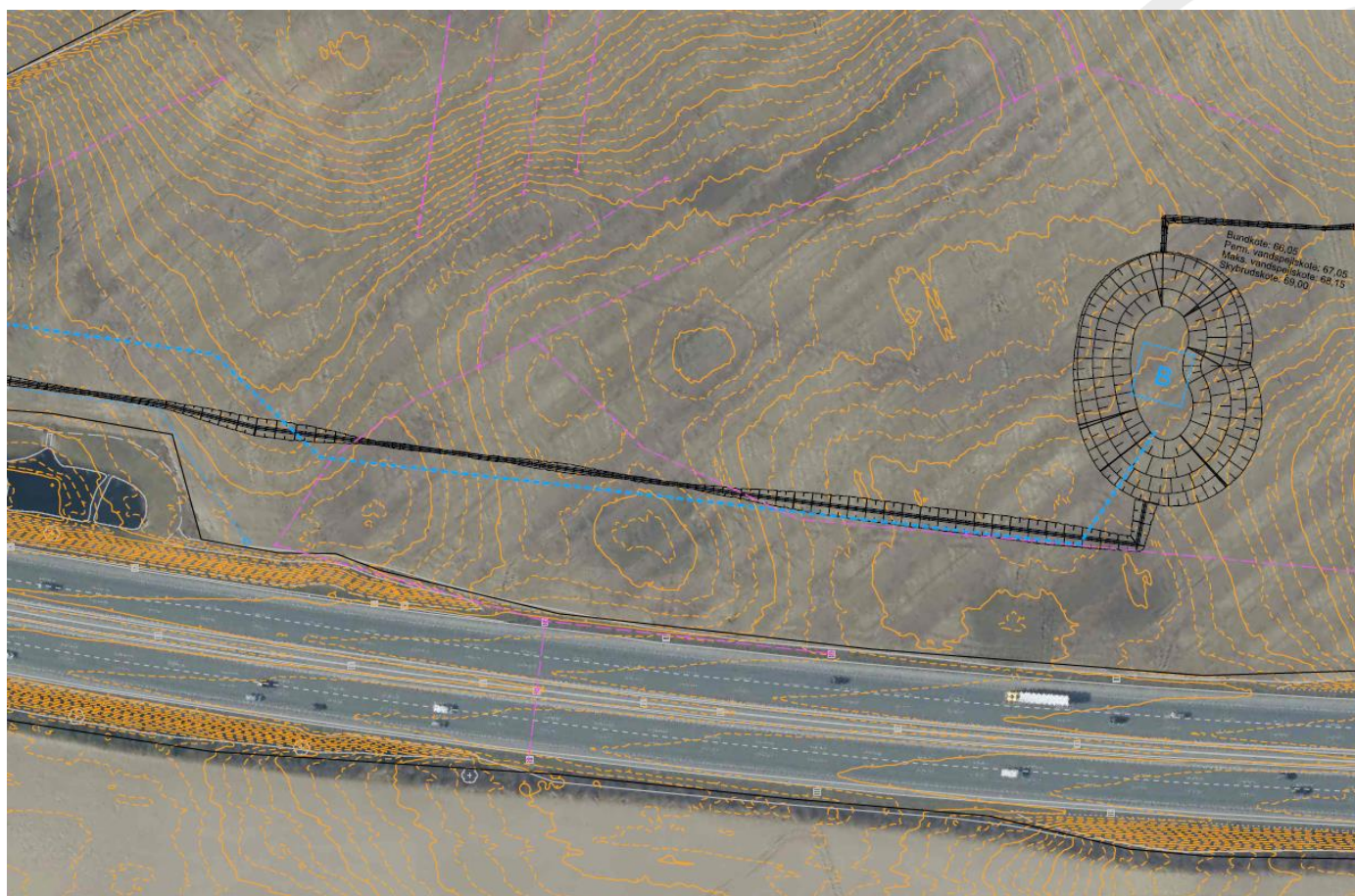
4.4 Udformning og koter

Bassinerne udføres som et åbent regnvandsbassin med et permanent vandspejl og et magasin/opstuvningsvolumen med afledning gennem vandbremse. Både ind- og udløb udføres som dykkede og ved indløbene etableres et 20 m³ stort sandfang. Bassinet kan i driftssituationer tømmes ved gravitation, da topografien i området tillader dette.

Regnvandsbassinerne udføres som udgangspunkt med anlæg 1:5 over og under permanent vandspejl.

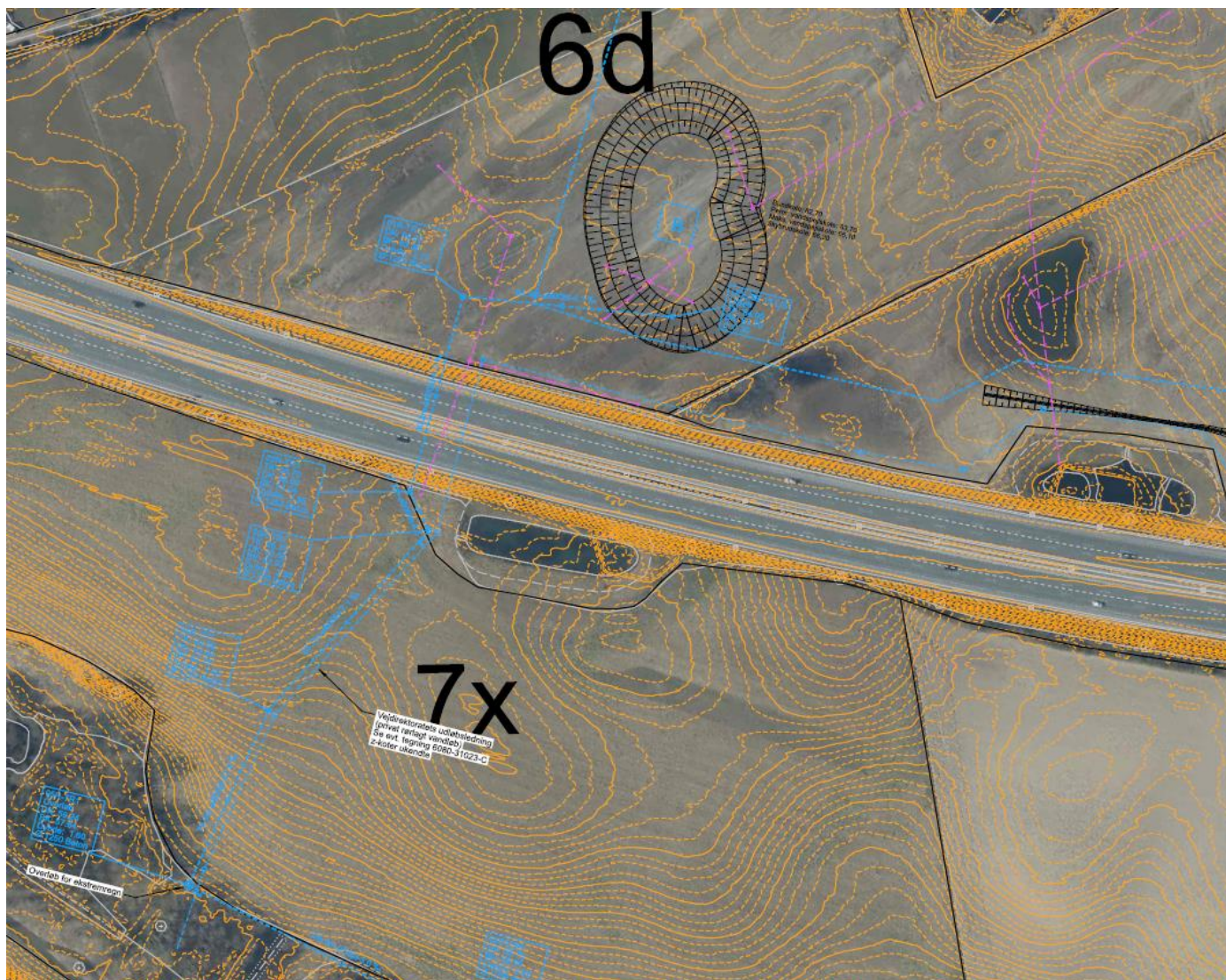
Fra overløbsvandspejlet til kronekant er der en yderligere højde på 85 cm i PB1 og 80 cm i PB2.

Bassinernes placering, ind- og udløb samt koter fremgår af figur 3 og figur 4 (se også bilag 1). Den endelige udformning af bassinerne er endnu ikke fastlagt, men det skal tilstræbes at indpasse dem bedst muligt i terrænet.

Figur 3: Kortudsnit viser placering af bassin Pb1 med udløbsledning i retning mod Pb2 og Sommerbækken.

Figur 4: Kortudsnit der viser placering af bassin PB2 med udløbsledning til Sommerbæk.

4.5 Permanent volumen

Det permanente volumen til rensning er beregnet til 749 m³ (PB1) og 2.632 m³ (PB2), svarende til 200 m³/befæstet ha.

Fordelingen af befæstede arealer der afleder regnvand til henholdsvis bassin PB1 og bassin PB2 kan ændre sig i forbindelse med detailplanlægningen af området. Samlet set skal kravene til afledning, vådvolumen og forsinkelsesvolumen dog opfyldes. Det permanente vådvolumen for de to bassiner skal derfor minimum være 3.381 m³.

4.6 Opstuvningsvolumen

Volumen til forsinkelse af regnvandet er, efter spildevandskomiteens skrift 30, beregnet til 1.375 (PB1) og 4.842 (PB2) m³ for at tilbageholde en 5-årsregn (T5). Idet bassinerne tømmes indenfor 9 timer, er der i forsinkelsesvolumenet taget højde for koblet regn.

Magasin/forsinkelsesvolumenet for de to bassiner skal tilsammen være minimum 6.217 m³.

4.7 Ekstreme regnhændelser (regnhændelser > T5)

Løsningen for håndtering af ekstremregn er dimensioneret ud fra, at der skal kunne håndteres en klimafremskrevet nedbørshændelse med en gentagelsesperiode på 100 år og en varighed på 24 timer. En sådan hændelse er fastsat til 113 mm nedbør/døgn inklusiv klimafaktor på 1,4.

Heraf udgør hverdagsregnmængden 57 mm (T5 hændelse) og ekstremregnmængden de resterende 56 mm.

I vandhåndteringsplanen udarbejdet af Niras, er der en nærmere beskrivelse af ekstremregnmængder og oplande for ekstremregn. På den baggrund er det beregnet, at der i alt er behov for at forsinke 25.500 m³ ekstremregn ved en 100 årshændelse inden udledning til Sommerbækken. Det svarer til den ekstremregnmængde der genereres i kloakopland SK022_1 og SK022_2, samt de topografiske oplande hertil. Forsinkelsen skal ske dels i lokalplanområdet, og dels i mosen på sydsiden af motorvejen.

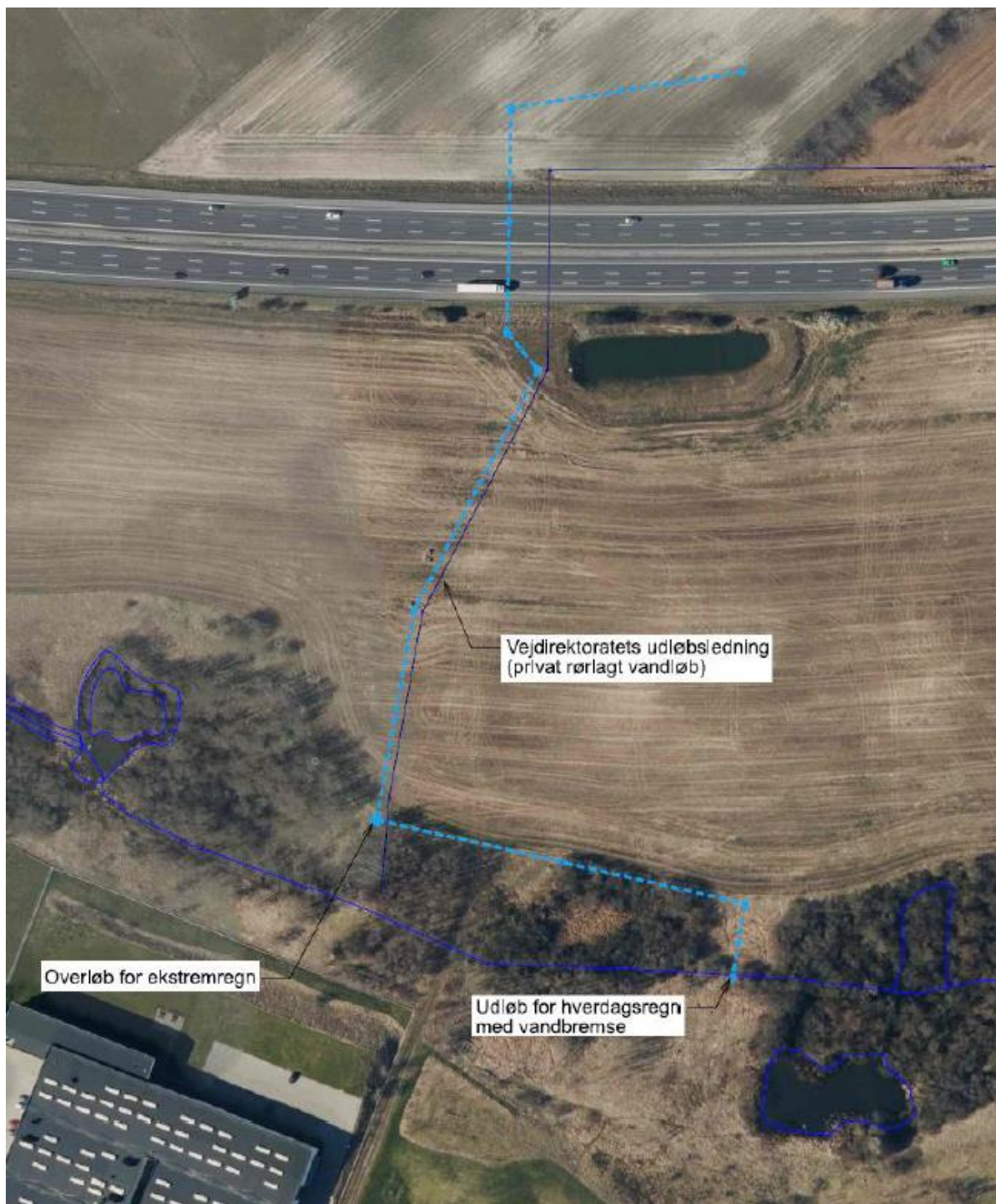
Det overordnede koncept for håndtering af ekstremregn (regnhændelser > 5 - års hændelser) er, at vandet strømmer på terræn, eller i grøfter, frem til forsinkelsesvolumenerne i bassin PB1 og PB2, samt i den grønne kile omkring PB2 (vist på Figur 2). Endvidere arbejdes der med eventuel forsinkelse af ekstremregn på matriklerne, f.eks. på parkeringsarealer. Det er dog endnu ikke detailplanlagt hvordan dette kan ske. Konceptet er at forsinke så meget ekstremregn som muligt i vandoplandet til Sommerbækken indenfor projektområdet, og dermed begrænse hvor meget ekstremregn, der skal stuve i mosen syd for Østjyske Motorvej.

I bassinerne er der fra maks. vandspejl til kronekant henholdsvis 85 cm (PB1) og 1,2 meter (PB2). Dette giver store ekstra volumener til ekstremregn. Da der etableres 6.400 m³ volumen i bassinerne og planlægges ca. 7.000 m³ yderligere forsinkelse i det grønne område, primært ved PB2, er der et samlet forsinkelsesvolumen på 13.400 m³. Dertil kommer at 2.275 m³ forsinkes i eksisterende lavninger opstrøms lokalplanområdet, inkl. Østjyske Motorvej. Da der samlet set kan forsinkes 15.675 m³ opstrøms motorvejen, er der dermed teoretisk set i alt behov for at forsinke 9.825 m³ i mosen.

Da der kan forsinkes 13.400 m³ i bassinerne og grønne områder opstrøms E45 vil det formentlig betyde, at der kun i yderst sjældne tilfælde vil være behov for at lede ekstremregn videre til moseområdet.

For at kunne føre vandet over til mosen ved ekstremhændelser etableres der en ø600-800 mm ledning under motorvejen og frem til mosen - se figur 5. Den endelige dimension fastlægges ifm. detailprojekteringen. I de meget sjældne tilfælde, hvor der afledes ekstremregn til mosen vil det blive udledt via et bygværk med en bred overløbskant i kanten af mosen med den placering der er vist på figur 5 (hvor ledningen slår et knæk). Her vil vandet brede sig ud i moseområdet og Sommerbækken.

Baseret på den tilgængelige højdemodel fra SCALGO Live, kan der teoretisk staves 44.500 m³ overfladevand i mosen, før der sker overløb fra mosen mod terrænet øst for mosen. Efter at Niels Bohrsvej er blevet forlænget kan mosen dog rumme endnu mere vand, da der er etableret en vejdæmning på tværs af slugten. Det vurderes dog, at der aldrig vil blive opstuvet vandmængder der kommer i nærheden af dette.

Figur 5: skitse der viser afløbsledning fra regnvandsbassin til mose og Sommerbækken. Ekstremregn løber ud på terræn hvor det er vist på tegningen.

Under ekstremregn (56 mm ekstra ift. 5-årshændelsen) har mosen i dag et vandopland på 60 ha. Her er det naturlige opland til de to nye bassiner fratrukket, da ekstremvand fra dette opland i dag ikke leder til mosen, men antages at stå på markarealerne nord for motorvejen, indtil det bortledes i dræne. Der vil under de nuværende forhold stuve ca. 26.700 m³ ekstremregn i mosen jf. SCALGO Live (baseret på 56 mm nedbør). Hvis der udledes yderligere 9.825 m³ ekstremregn til mosen fra projektområdet, vil der midlertidigt stuve ca. 36.500 m³ ekstremregn i mosen for en klimafremskrevet (klimafaktor 1,4) 100-års hændelse.

I denne meget teoretiske opstuvning af vand er der dog ikke indregnet nogen afledning af vand videre i vandløbssystemet, og der vil derfor aldrig reelt ske så stor en opstuvning. I den østlige

ende af mosen er Sommerbækken rørlagt med et $\varnothing$ 600 mm rør som er opmålt til at ligge med et fald på 1,3 ‰. Røret kan derfor, ud fra ”Diagram for fulde cirkulære ledninger” fra Spildevandskomiteen, føre omtrent 220 l/s. Det svarer til, at der videreføres 792 m³/t og 19.000 m³/døgn ved fuldtløbende rør. Opstuvningen i mosen vil først ske når vandføringen på de 220 l/s overstiges. Der vil derfor reelt aldrig opstuve 36.500 m³, da der kontinuerligt videreføres vand. Den opstuvning der kan ske, vil derfor også være tidsbegrænset.

Rørets hydrauliske begrænsning sikrer desuden, at Sommerbækken nedstrøms mosen ikke belastes med større vandføringer end den har kapacitet til.

Tilførslen af ekstremregn fra Erhvervsparken kan resultere i en begrænset merudbredelse i mosen. Der er ikke risiko for oversvømmelse af bygninger eller dyrkningsarealer ved den forøgede tilførsel af ekstremregn fra erhvervsparken, da hele moseområdet ligger i en lavning.

Moseområdet er besigtiget af Skanderborg Kommune, og der er på baggrund heraf udpeget udløbspunkter for både hverdagsregn og ekstremregn. Hvad angår ekstremregn etableres der et bygværk i kanten af mosen med en bred overløbskant, hvorfra vandet siver ud i mosen (placering er vist på Figur 5). På den måde mindskes risikoen for skyllerender og erosion i forbindelse med de yderst sjældne udløb af ekstremregn.

Da der skal foretages gravearbejde til udløbsledningen eller åben grøft indenfor mosen, der er omfattet af §3 i naturbeskyttelsesloven, vil der blive meddelt en særskilt dispensation.

4.8 Afløb fra bassinet

Udløbet føres ud i Sommerbækken i det punkt der er vist på figur 5. Sommerbækken er åben på det sted hvor udløbet placeres. På den sidste del på ca. 150 meter fra udløbet for ekstremregn, kan der blive tale om enten en åben grøft eller en rørledning. Det skal endeligt afklares mellem kommunen og bygherre ved detailplanlægningen. Hvis der etableres en åben grøft, vil der blive udlagt sten i bunden af grøften, som vandet kan overrisle. Derved sikres en vis iltning af vandet inden udløb i Sommerbækken. Hvis det ikke er muligt at etablere en åben grøft i mosen, kan der blive tale om at etablere et stykke åben grøft på nordsiden af motorvejen for at sikre en bedre iltning af vandet, og give mulighed for en vis nedsivning.

Ledningens krydsning af motorvejen er godkendt af Vejdirektoratet. Ligeledes har der været dialog med lodsejerne på motorvejens sydside om udledning af vand til Sommerbækken og moseområdet. Der er indgået skriftlige aftaler med ejeren af markarealet, som den nye ledning skal krydse, samt ejeren af moseområdet.

4.9 Drift og vedligehold

Det kommende spildevandslaug for erhvervsområdet bliver ejer af regnvandsanlægget, og har ansvar for vedligeholdelse af bassinerne til kronekanten, inkl. bygværker, brønde, åbne grøfter, ledninger til og fra bassinet frem til udløbet i Sommerbækken.

Bassinerne skal betragtes som tekniske anlæg, der vil blive belastet med bundfældelige stoffer, suspenderede stoffer, næringssalte, olie m.v. Det er derfor vigtigt løbende at sørge for fornøden pleje af bassinerne. Det medvirker til at sikre rensningen af regnvandet. En vanddybde på én meter medvirker til at begrænse vækst af tagrør og lignende arter, og kan derfor reducere behovet for vedligeholdelse. Dybden er samtidig en forudsætning for den ønskede rensning af vandet. For at sikre at bassinets egenskaber som bundfældningsbassin opretholdes, er der stillet vilkår om, at ophobet sediment skal fjernes i nødvendigt omfang, og senest når det udgør 25 % af vådvolumenet.

Sedimentbanker og/eller vegetation må ikke give anledning til, at der opstår strømrender gennem bassinerne. Det vil reducere effektiviteten af bassinernes bundfældningsegenskaber. Sedimentet kan være forurenede med tungmetaller, PAH-forbindelser m.v. Der er derfor stillet vilkår om, at vi skal kontaktes inden oprensning af sediment påbegyndes.

5 Udledte stofmængder

I Tabel 3 herunder er de teoretisk beregnede stofmængder i afløbet fra bassinet vist.

Tabel 3: Udledte stofmængder fra bassinet. En vandmængde på 5.600 m³/befæstet ha. er anvendt som grundlag for beregningerne. Da det befæstede areal er på 16,9 ha udledes der derfor beregningsmæssigt 94.640 m³ til Sommerbækken. Den forventede stofkoncentration i regnvand i separatsystem findes som typetal i Datateknisk Anvisning for regnbetingede udløb (2021).

Stofkoncentration	Enhed	N	P	BOD
Regnvand i separatsystem	mg/l	2	0,3	6
Stofreducerende faktor i regnvandsbassin		0,4	0,7	0,3
Samlet mængde udledt uden bassin	Kg/år	189	28	567
Samlet mængde udledt fra bassin	Kg/år	113	8,5	397

6 Eksisterende forhold

6.1 Recipientforhold

Som beskrevet vil udledningen fra de befæstede arealer i lokalplanområdet fremover ske til Sommerbækken syd for E45. Vandløbet er privat på denne del, men er et offentligt vandløb længere nedstrøms - fra Århusvej til udløbet i Århus Å.

Længden på vandløbet er i alt ca. 5,7 km fra motorvejen (hvori den åbne del af vandløbet begynder) og videre ned gennem Hørning til udløbet i Århus Å. Vandløbet er på den øverste del skiftevis åbent og rørlagt på strækningen fra motorvejen til jernbanen (en strækning på 1,2 km).

Figur 6: Sommerbækkens forløb fra starten som åbent vandløb ved E45 ved Stilling. Den målsatte del af vandløbet er vist med grøn streg (i østlig retning mod Århus å). Regnvandsbassiner og udløb i området er vist. Placering af det planlagte bassin PB2 er vist med den blå pil.

Sommerbækken er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven på de åbne dele.

Vandløbet har en målsætning om ”God økologisk tilstand” i ”Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Jylland og Fyn”, fra ca. 170 m opstrøms jernbanen til udløbet i Århus å. Det har dermed en målsætning om minimum faunaklasse (DVFI) på 5, og en fiskebestand på minimum 80 ørredyngel pr. 100 m².

En analyse af smådyr- sammensætningen allerøverst i vandløbet (i 2011) lige øst for E45, viste en DVFI (Dansk Vandløbs Fauna Index) på kun 2, hvilke vil sige meget ringe biologisk kvalitet og ikke målopfyldelse.

Skanderborg Kommune har i 2020 foretaget 2 vandløbsbedømmelser baseret på smådyrfaunaen nederst i Sommerbækken, tæt på udløbet i Århus Å. De to bedømmelser viste en DVFI på henholdsvis 5 og 6. Det betyder, at der var en fin tilstand og målopfyldelse på dette kvalitetselement på de to stationer. Tidligere vandløbsbedømmelser, foretaget i 2016 (station 110367) ved Blegindvej 33, viste en DVFI på 4, som svarer til en noget forringet biologisk vandløbskvalitet, og der var dermed ikke målopfyldelse på denne station på dette tidspunkt.

Der blev ved elbefiskning i 2008 ikke fundet ørred i Sommerbækken på to befiskede stationer henholdsvis nedstrøms Århusvej (opstrøms Hørning) og ved Blegindvej 33. I 2011 blev der ikke fanget nogen fisk på en vandløbsstation ud for tennisbanerne i Hørning. Ved elbefiskning i 2020 og 2021, foretaget af Skanderborg Kommune, blev der på den nederste strækning før udløbet i Århus å fanget en større ørred og nogle få mindre ørred, ved befiskninger på to 50 meter strækninger. Der er dermed ikke målopfyldelse for fisk i bækken.

Manglende opfyldelse af miljømål har formentlig flere årsager i Sommerbækken. Den primære årsag til, at der er for få fisk er formentlig for dårlige fysiske forhold. Det kan også spille ind at der stadig er enkelte overløb fra fælleskloakerede oplande, og flere direkte udløb af overfladevand fra byområder. Skanderborg Kommune og Skanderborg Forsyning arbejder derfor på en helhedsorienteret udvikling af oplandet til Sommerbækken, mhp. at minimere den miljømæssige og hydrauliske belastning på vandløbet. Der er således sket store forbedringer gennem de senere år ved at separatkloakere og etablere velfungerende bassiner på de regnbetingede udløb. Der er planlagt flere separatkloakeringer, mhp. at nedlægge de sidste overløb fra fælleskloak.

Sommerbækken har vekslende fysiske forhold og er på nogle strækninger et reguleret vandløb, med begrænset fysisk variation. Især på strækningen gennem Hørning er den ret dybt nedgravet, og har ringe fald. Derfor er bunden blød og sandet på lange strækninger uden ret meget fast bundsubstrat. På andre strækninger er der mere fald, højere strømhastighed og stenbund. Især på de sidste 800 meter inden udløbet i Århus Å har bækken en jævn strøm over vekslende sten- og sandbund og gode fysiske forhold. Skanderborg Kommune har i 2020 foretaget en restaurering af vandløbet på denne strækning, i form af genslyngning og udlægning af sten og gydegrus, med henblik på at forbedre forholdene for fisk og smådyr. Der er nu rigtig fine fysiske forhold på denne strækning, og en varieret smådyrfauna, der opfylder målsætningen.

På lave og høje målebordsblade ses, at vandløbet allerede dengang var blevet udrettet til det forløb det har i dag. Kun på den sidste delstrækning ned mod Århus Å var vandløbet et naturligt slynget vandløb.

6.2 Hydrauliske forhold

Der blev i februar 2018 opsat en vandføringslogger i Sommerbæk af Skanderborg Kommune ca. 300 meter opstrøms udløbet i Århus Å. Loggeren har siden da registreret vandføringen i bækken. Den maksimalt registrerede vandføring er indtil nu på ca. 1000 l/s målt i februar 2020, hvor der igennem en længere periode var faldet særdeles meget regn. Vandføringen på dette tidspunkt oversteg betydeligt hvad der ellers er blevet målt i de år loggeren har kørt.

Minimumsvandføringen vurderes at svare til den vandføring der blev registreret i den langvarigt tørre sommer 2018. Her lå vandføringen meget stabilt omkring 5-7 l/s i en lang periode på ca. 1 måned i juni/juli.

Det totale opland til Sommerbæk er ud fra beregning i "Scalco" på ca. 10 km² ved udløb i Århus Å. Det betyder, at det kommende befæstede areal i lokalplanområdet udgør ca. 1,69 % af det samlede opland. Sommerbækken tilføres regnbetingede udledninger fra by- og industriområder i Stilling og Hørning. Enkelte af udløbene i Hørning fører overfladevand uforsinket og urensset til Sommerbækken fra Hørning by. Desuden er der enkelte spildevandsoverløb i Hørningområdet fra fælleskloak med afledning til Sommerbækken.

Skanderborg Kommune har fået foretaget en robusthedsanalyse af vandløbet. Konklusionen på analysen var at et afløbstal på 1,6 l/s/reduceret ha. kan anvendes i nye bolig- og erhvervsområder. Ved dette afløbstal viser modelberegningerne, at der ikke vil ske oversvømmelser, som er kritiske i forhold til bebyggelse og infrastruktur, og at erosionsforholdene ikke forværres.

7 Vores vurdering af projektet

7.1 Miljøforhold

Bassiner med et betragteligt volumen giver en lang hydraulisk opholdstid inden udledning til recipienten. Dette er med til at øge reduktionen af stoffekcentrationerne pga. sedimentation af partikler. Erfaringstal fra BAT-løsninger viser, at rensegraden for fosfor er omkring 70 % og 40 % for kvælstof. Fosfor anses for at være den begrænsende faktor for algernes vækst, formering og udbredelse i nedstrømsliggende søer. Fosfor har mindre betydning for tilstanden i vandløbene og de mængder af organisk stof der er tale om vil ret hurtigt blive omsat. Når BAT-bassiner etableres, forventes de også at tilbageholde en del af de forurenende stoffer som tungmetaller, olie og miljøfremmede stoffer ved sedimentation og omsætning.

Udledningen af fosfor i Sommerbæk kan have betydning for tilstanden i de nedstrøms liggende søer Årslev Engsø og Brabrand sø. Ifølge Forslag til Vandområdeplan 2021 - 2027 udledes der i alt ca. 7.722 kg fosfor om året til Årslev Engsø og Brabrand Sø (belastning 2016-2018). Den beregnede udledningsmængde fra bassinet udgør få kilo fosfor og dermed en ubetydelig mængde i forhold til den samlede mængde, som udledes til søen. Det vurderes derfor, at udledningen ikke har betydning for tilstanden i Brabrand sø.

7.2 Hydrauliske forhold

Som beskrevet i afsnit 6.2 om de hydrauliske forhold, udgør de befæstede arealer 1,69 % af det samlede opland til bækken, og da udledningen forsinkes til 1,6 l/s/reduceret ha., som robusthedsanalysen beregner at vandløbet har kapacitet til, vurderes udledningen ikke at skabe større risiko for oversvømmelser eller erosion.

Ved ekstremhændelser (hændelser > T₅) er der indrettet et ekstra volumen på mindst 7.000 m³ i det nye erhvervsområde, udover de 6.400 m³ i bassinerne. Dette er for at tage højde for fremtidige terrænreguleringer inden for området, hvor eksisterende bluespots fjernes. Det vurderes derfor, at bassinet yderst sjældent vil gå i overløb til afløbsledningen, da bassinet og arealet omkring det vil kunne rumme en meget stor regnhændelse. Skulle det ske, at bassinet alligevel går i overløb ledes vandet, som beskrevet i afsnit 4.7 over i moseområdet på sydsiden af motorvejen. Her etableres et udløbsbygværk, der fører ekstremregnen ud på terrænet i moseområdet over en bred overløbskant. Herefter vil vandet brede sig ud og løbe ud i Sommerbækken, eller stå på terrænet, indtil det er nedsivet. Der vurderes at en sådan hændelse der vil ske yderst sjældent (væsentlig større end en 5- års hændelse), og det vurderes derfor at det ikke vil ændre naturtilstanden i mosen eller skabe gener.

7.3 VVM-screening

Ud fra Miljøvurderingslovens bilag 2 har vi vurderet, at projektet kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Der er foretaget en screening på baggrund af tilstedeværende oplysninger og efter lovens bilag 6. Ud fra screeningen kan det konkluderes, at projektet ikke antages at få en væsentlig indvirkning på miljøet.

I vurderingen er der bl.a. lagt vægt på de punkter der fremgår af afsnit 3 (Begrundelse for afgørelsen) samt afsnit 7 og 8.

Det er konkret vurderet, at projektet;

- i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter, ikke vil påvirke Natura 2000-områder væsentligt.
- ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for strengt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter) eller ødelægge de strengt beskyttede plantearter (i alle livsstadier), som også er omfattet af bilag IV.
- ikke medfører en forringelse af grundvandsforekomstens eller overfladevandsområdets tilstand, og vi vurderer at projektet ikke hindrer opfyldelse af de fastsatte miljømål hertil.
- ikke i øvrigt vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for omgivelserne.

Skanderborg Kommune, Vand og Natur, vurderer, at projektet ikke er omfattet af kravet om miljøvurdering, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport.

7.4 Samlet vurdering

Samlet set vurderer vi, at projektet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for vandmiljøet. Det vurderes, at projektet ikke vil være til hinder for, at målsætninger for vandområderne nedstrøms kan opnås, pga. den hydrauliske forsinkelse i bassinet, samt bundfældning og omsætning af næringsstoffer, organiske stoffer og forurenende stoffer i bassinet.

Det vurderes at Sommerbækken har den fornødne hydrauliske kapacitet til, at modtage de regnvandsmængder, der er omfattet i denne udledningstilladelse, uden at der opstår stuvninger, erosion eller oversvømmelser der kan være til gene for nedstrøms beliggende arealer, bygninger og infrastruktur.

8 Forhold til anden lovgivning

Vi har undersøgt, om bassinet kan give problemer i forhold til:

- Naturbeskyttelseslovens § 3
- Natura 2000
- Bilag IV-arter
- Grundvandsbeskyttelse
- Museumsloven

Denne tilladelse efter Miljøbeskyttelsesloven fritager ikke ansøger fra at skulle indhente tilladelse til forhold, som reguleres efter anden lovgivning.

8.1 Naturbeskyttelseslovens § 3

Da der skal etableres en ledning eller grøft gennem §3 mosen ved Sommerbækken, samt etableres et udløbsbygværk for ekstreme regnhændelser kræver projektet en dispensation fra naturbeskyttelseslovens §3. Denne dispensation meddeles i særskilt sag.

Når der har indfundet sig et naturligt plante- og dyreliv i bassinet, vil det være omfattet af bestemmelserne i § 3. Der må derefter ikke foretages ændringer af bassinet uden dispensation fra os. Almindelig vedligeholdelse/drift er dog tilladt uden forudgående dispensation, når dette udføres regelmæssigt for at bevare bassinets rensevne og funktion, dvs. ca. inden for en 10-års periode.

Sommerbækken er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven. Udledningen vurderes ikke at ændre tilstanden i vandløbet, da vandet vil blive rensat og forsinket inden udledning, og derfor kræver det ikke en dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

8.2 Natura 2000 (Habitat- & Fuglebeskyttelsesområder)

Projekter skal altid vurderes for om de kan påvirke Natura 2000-områder væsentligt. Dette gælder også projekter, der finder sted uden for områderne, men som kan have betydning ind i et Natura 2000-område.

Bassinet er ikke placeret i et udpeget Natura 2000-område. Nærmeste område er ”Brabrand sø med omgivelser”, som ligger ca. 20 kilometer nedstrøms fra udløbet. Overfladevandet renses og forsinkes i bassinet og sammenholdt med projektets omfang, og store afstand til søområdet, vurderes det ikke at påvirke levesteder eller arter på udpegningsgrundlaget væsentligt, hvilket gør, at det ikke er nødvendigt at foretage en egentlig konsekvensvurdering ift. habitatnaturtyperne.

8.3 Bilag IV-arter

Projektet skal altid vurderes for, om det kan påvirke bilag IV-arters yngle- og rasteområder negativt.

Der er i to vandhuller ca. 1 km vest for bassin PB1 registreret Stor vandsalamander. Disse vandhuller berøres ikke af projektet, og derfor er der heller ingen påvirkning på arten.

Det område hvor bassinerne placeres er i dag landbrugsareal, der efter vores vurdering er uegnet som yngle- og rasteområde for Stor vandsalamander, hvorfor det ikke vil påvirke arten negativt. Øvrige danske bilag IV-arter vurderes ikke at være relevante for området eller det ansøgte.

8.4 Grundvandsbeskyttelse

Generelt kan regnvandsbassiner udgøre en risiko for grundvandsressourcen, hvis de etableres i områder, der er sårbare over for forurening fra overfladen. Inden for disse områder er der skærpet opmærksomhed på den nuværende og fremtidige drikkevandsressource, og anlæg må ifølge Miljøbeskyttelseslovens § 19 ikke udgøre en risiko for jord og grundvand.

Bunden af regnvandsbassinerne skal derfor være tætte. En tæt bassinbund har til formål at sikre et permanent vandspejl i bassinet, samt sikre beskyttelsen af grundvand.

I ikke sårbare områder af kommunen, som er tilfældet i den aktuelle situation, stilles der ikke krav om dokumenteret tæt lermembran. Eneste krav i disse områder er en tæt bund, der sikrer et permanent vandvolumen og dermed den ønskede rensning af vandet.

Ansøger undersøger jordbundsforholdene under udførelsen og efter udgravning, og vurderer om der kan bruges in-situ ler der sikrer en tæt bund.

8.5 Museumsloven

Hvis der findes spor af fortidsminder ved jord- og anlægsarbejdet er I forpligtiget til at standse arbejdet og kontakte Skanderborg Museum. Det kan dog anbefales at kontakte museet inden jordarbejdet påbegyndes.

9 Høring

Vi har foretaget en høring af projektet inden tilladelsen er meddelt, hos følgende:

- Enggaard a/s

10 Annoncering af afgørelsen

Afgørelsen annonceres den 2. juni 2023 i 4 uger på vores hjemmeside under [aktuelle høringer](#), samt i Lokalavisen Skanderborg.

11 Klage mulighed og vejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, hvis det omhandler Miljøbeskyttelsesloven og du kan klage til Planklagenævnet hvis det er omhandlende VVM-afgørelsen.

Klagen skal være modtaget i Klagenævnet senest den 30. juni 2023

Klagefristen udløber fire uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag, søndag eller helligdag forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Du klager via Klageportalen, som du tilgår via [Nævnenes Hus](#). Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for os via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til os. Hvis vi fastholder afgørelsen, sender vi klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked når vi sender den videre.

Klagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om Klageportalen, medmindre du forinden er blevet fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til os. Vi videresender herefter din anmodning til nævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt du kan fritages. Se betingelserne for at blive fritaget på [Fritagelse fra klageportalen](#).

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder efter meddelelse af afgørelse.

12 Lovgrundlag

- Miljøbeskyttelsesloven - Lov om Miljøbeskyttelse – LBK nr. 5 af 03.01.2023
  - § 28 stk. 1 – tilladelse til udledning
  - § 78a – tilladelsens gyldighed
  - §§ 91 & 98 – klagemulighed
  - § 96 – klagen har ikke opsættende virkning
  - §§ 99 & 100 – klageberettigede
  - § 101 – søgsmål
- Spildevandsbekendtgørelsen - Bekendtgørelse om spildevandstilladelser efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 & 4 nr. 1393 af 21.06.2021
  - Kap. 9 – udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet
  - § 46 stk. 2 – tilladelsen kan ikke påklages
- Miljøvurderingsloven - Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 03.01.2023
  - § 21 – afgørelse om ikke VVM-pligt

- Bilag 2 pkt. 10g – Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand
- Bilag 2 pkt. 11c - Rensningsanlæg
- Bilag 6 - udvælgelseskriterier omhandlet i § 21
- Naturbeskyttelsesloven - Lov om Naturbeskyttelse nr. 1392 af 04.10.2022
  - § 3 – beskyttede naturtyper m.v.
  - § 29 a & b – Kapitel 5: Beskyttelse af plante- og dyrearter m.v.
- Habitatbekendtgørelsen – Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12.11.2021
  - § 6 – tilladelser, dispensationer, godkendelser, planlægning m.v.
  - § 7 – fravigelser efter §6
  - §§ 10 & 11 – generel beskyttelse af visse arter
- Museumsloven – Lovbekendtgørelse nr. 358 af 08.04.2014
  - § 27 stk. 2 – arkæologisk kulturarv
- Faktblad om dimensionering af våde regnvandsbassiner, Ålborg Universitet, 2012 (BAT for våde regnvandsbassiner)

13 Bilag

- Bilag - fremtidige anlæg

14 Kopi til

- Hounissen, Niels Bohrsvej 49, 8660 Skanderborg
- Lars Falk, Ryvejen 62, 8660 Skanderborg
- Styrelsen for Patientsikkerhed; trnord@stps.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund; jka@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark; nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening; DNSkanderborg-sager@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening; mail@dkfisk.dk
- Skanderborg Museum; info@skanderborgmuseum.dk
- Friluftsrådet; soehoejlandet@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening i Skanderborg Kommune; skanderborg@dof.dk

Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger her:

<https://www.skanderborg.dk/databeskyttelse>

Her kan du også læse om dine rettigheder som registreret hos os, og hvordan du kontakter vores databeskyttelsesrådgiver.